

Čestmír Řanda ml.

Moje „BOUCHAČKA“

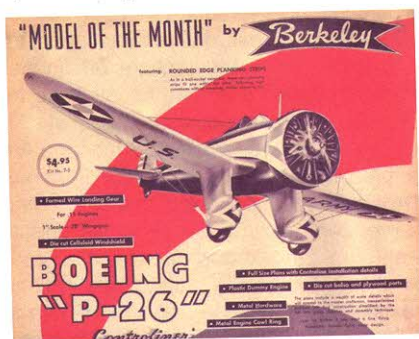
Boeing P-26 Peashooter

...vlastně spíše krásným českým slovem „flustrubka“. Zkusili jsme ji ve školních lavicích téměř všichni, a plastelinová, rýžová i papírová munice dokázala navodit atmosféru opravdových bitev. Skutečné letadlo pak dostalo svůj nezaměnitelný název právě kvůli této klučičí hračce, kterou jeho výzbroj velmi připomínala. Z toho vidíte, že američtí piloti těchto robustních a nádherných boeingů si hráli stejně jako my. „Peashooter“ byl mezi piloty navíc velmi oblíben a svědčí o tom i mnohá pestrobarevná zbarvení, která vypadají jako válečně pomalovaný na vás se řítící rozzuřený indián. Jeho emblém ostatně nesly mnohé stroje i na bocích.

Boeing P-26 byl první jednoplošný stíhací letoun, který byl přijat do vojenského letectva Spojených států amerických. Letoun byl vyvinut jako nástupce úspěšného stíhacího dvouplošníku Boeing P-12. Prototyp absolvoval první lety již roku 1932 a prakticky ihned byl sériově vyráběn. Byl vyzbrojen dvěma kulomety a mohl nést až 90 kg bomb.

V současnosti existují pouze dva originální kusy P-26, dovezené zpět do USA z Guatemaly. První je vystaven v americkém National Air and Space Museum ve Washington, D.C. a druhý vlastní muzeum Planes of Fame v kalifornském městě Chino. Vzniklo, ale také několik replik.

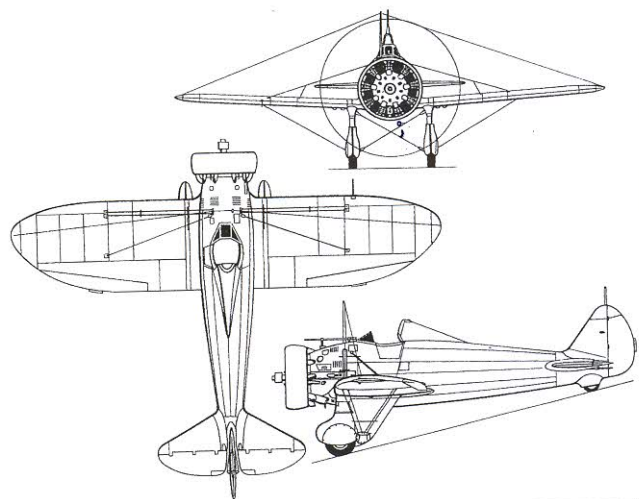
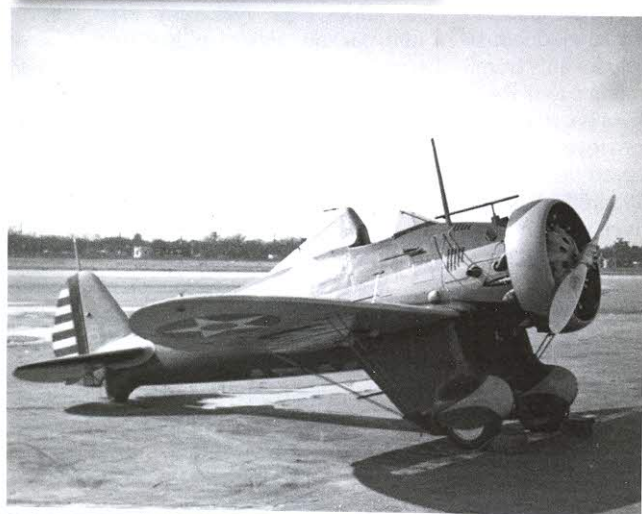
Přestože hlavně v zemi svého zrodu bylo častou předlohou hraček, nelze říci,

že modelářský svět by se mu velmi věnoval. Po několika stavebnicích, původem opět hlavně z USA, pocházejících však z přelomu padesátých a šedesátých let, šlo spíše o individuální stavby a jako kit 1:72 se u nás model objevil ještě kdysi v DTM na Národní třídě.

Nádhernou stavebnici nám však v současné době za velmi přiměřenou cenu nabízí firma Alfa Model.

Dlouho jsem už pokukoval po nějakém letadle od této firmy a první volba padla právě na Peashooter – Bouchačku. Mně jako bývalému kuchaři byla volba jasná. Model splňuje vše co chci a nemusím řešit zatahovací podvozek ani vícelistou vrtuli, a má otevřenou kabinu. Do hry vstoupil však další nezanedbatelný aspekt. Vzhledem k tomu, že hrozilo že letadlo někdy uvidí vážná adeptka na tchýni, která si

myslí, že všechno co má zelenou barvu „je Hitler“, nabízela se tu i vynikající „kamufáž“. Nutno dodat, že jsem si hned napoprve objednal i nádherný dvouplášník Albatros z první světové války. Je zatím sice ještě v krabici, ale potom, co jsem se seznámil s precizní prací a výrobou zmíněného českého výrobce, jsem zakoupil a postavil další legendu čekající právě na svůj Roll Out, nám všem svými tvary známou „Lavočku“, a pokukuju po „Airacobře“. A vzhledem k tomu, že se mezi modeláři traduje, že panu Alferymu lítá všechno, tak věřím, že po letech závodění s Mini-Z, jsem všechno nezapomněl a poleťtí to i mně.

Stavebnice

Stavebnice vám přijde většinou zásilkovou službou a nutno říci, že podle mého názoru balení modelu přežije všechno. Trup i křídlo jsou vevnitř velmi dobře uloženy a připevněny a je vidět, že o tom jak se to bude přepravovat uvažoval modelář. Každopádně lze v budoucnu obal využít i k delší přepravě na letiště, takže se ho nezbavujte. Konce křídla pak chrání při přepravě plastové kryty z „kelímkoviny“ a dobře poslouží nejen při motání se s modelem po dílně či bytě, ale napadlo mne, že i při prvních záletech ochrání model od různých „šmrnců“ při přistání, které nebude zrovna tříbodové. Stavebnice obsahuje velmi kvalitní sadu vodou snímatelných obtisků (zde je přidáno dokonce několik dílů navíc, kdyby vám to napoprve nevyšlo) a všechnu modelář-

skou bižuterii, kterou budete k dokončení potřebovat, a také figurku pilota zhotovenou ze dvou polovin. Dále samozřejmě plánek i návod. Ten doporučuji skutečně číst a postup se držet, snad jen obtisky nanášejte podle svých zvyklostí (ve kterých fázích stavby je aplikovat). Když ho náhodou ztratíte nebo někam založíte, tak si ho můžete na stránkách výrobce stáhnout. Přiložen je i malý katalog, který ve vás začne vzbuzovat „chutě“. Všechna táhla a bovdeny jsou již zalepeny.

Model při kompromisech a zjednodušeních nutných pro jeho ztvárnění velmi dobře kopíruje siluetu a hlavní znaky skutečného stroje. Je vyroben s velkou přesností a lakován odpovídajícími barevnými odstíny. Tady by neškodilo, kdyby výrobce uvedl o jaké odstíny jde, nejen u tohoto typu, ale i u dalších by to zjednodušilo pozdější případné retušování šrámů z boje. I když takhle blázníme s těmi RALY asi jen my modeláři, protože jak mi jednou vyprávěl bývalý dělník (pracoval tam jako mladík) z leteckých oprav ve Kbelích, kam sváželi Němci za války většinu oprav, tak od roku 1942 prý slévali všechny pigmenty, aby měli vůbec nějakou šedou nebo zelenou.

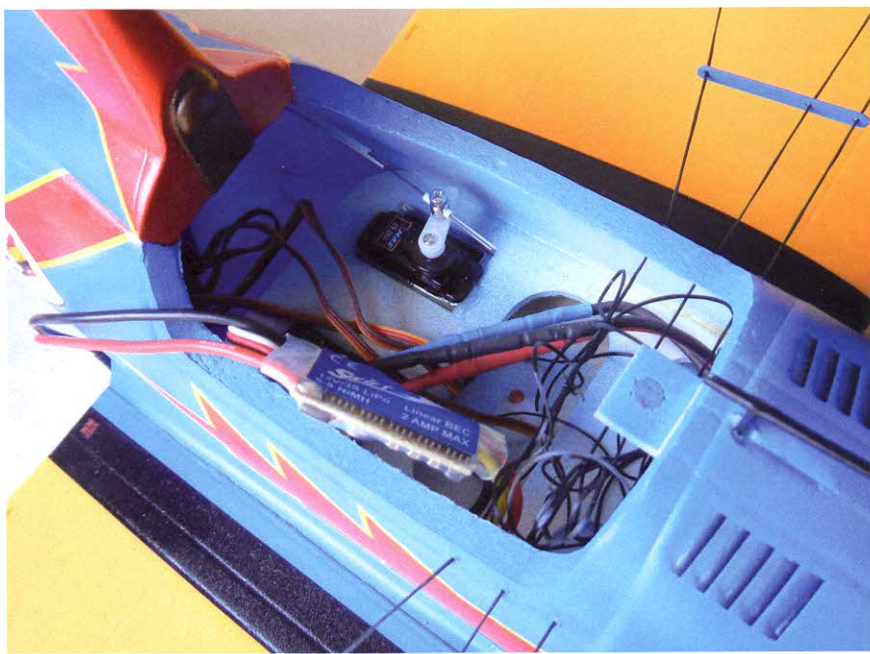
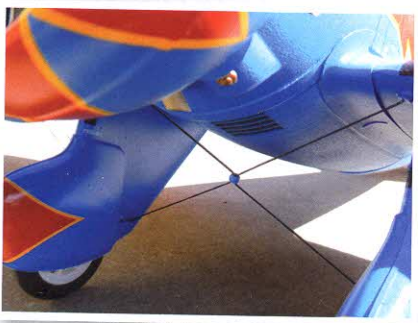
Ono vůbec použít označení „stavebnice“ je v tomto případě sporadické, protože jde spíše o dokončení. Vysoký stupeň předpracovanosti umožňuje dokončit model do podoby ztvárněné na fotografii na víku kartonového obalu během 3 až 4 hodin. Je to spíše výborný spouštěč vaší další kreativity a tak si dál i po zalétání

můžete model vylepšovat. A není kam spěchat, protože už po první hodině práce je opravdu na co koukat. Případné opravy, ke kterým v budoucnu může dojít, vyřešíte snadno, protože dotazem a objednáním u výrobce vám bude potřebný díl během pár dnů ochotně zaslán. I to jsem vyzkoušel, protože při neopatrné manipulaci s dalším letadlem se mi podařilo přerazit polovinu VOP, stačilo objednat novou, rozlepit debondérem a přilepit novou. Oprava za pár minut. Drobnější tukance, pokud nedojde přímo k protržení až na bílou pěnu, lze opravit nahřátím žárovkou a několikerym opakováním. Fakt se to vrátí zpátky. Poloha těžiště je vyznačena na spodní straně křídla výlisky. Exponované náběžné hrany křidel jsou vyztuženy před lakováním páskou. Vnitřní přepážky pro serva a stejně tak motorová přepážka jsou čisté a bezchybně vyříznuty a správně zalepeny již v celém kompletně slepeném trupu letadla. Kabina je přichycena a fixována malým magnetem. Zde opět poslouchejte návod, jak ji sundávat a nasazovat.

Stavba

Jak jsem již předeslal, jde spíše o dokončovací práce, které zvládne i někdo, kdo model nikdy nestavěl, protože prostě s díly není kam uhnout nebo je přilepit křívě. Stačí trocha zručnosti a pozornosti a práce jde rychle od ruky. V podstatě toho neuděláte o mnoho víc než při případném sestavení letadla na letišti. Vše co je potřeba je vyříznout potah křídla

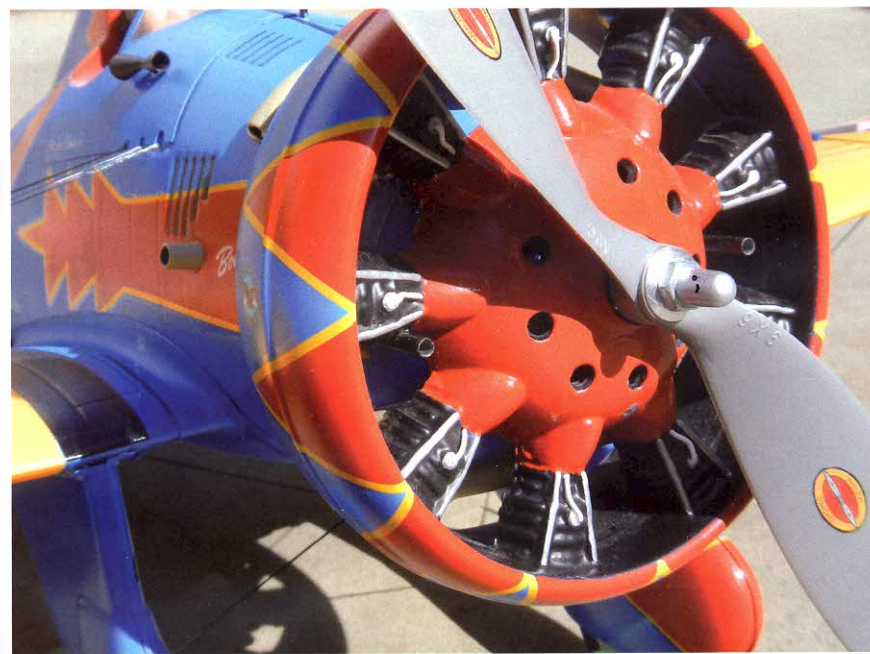
a zalepit podvozek, nejlépe epoxidem. Rychlost pak bude záležet už jen na tom, jaký epoxid použijete. Zbytek pak vteříná-kem PeckaLep s použitím aktivátoru pro styro. To se týká zalepení VOP, přilepení figurky pilota, zajištění průchodů bovdenů křídly a trupem. Nic však nebrání tomu lepit vše epoxidem pokud jste na to zvyklí, jen to chce myslet na budoucí opravy a vteřínák, na rozdíl od epoxidu, rozlepit půjde. Pilota doporučuji po obroušení a sesazení polovin na tupo slepit lepidlem Contacta Professional Mini od fy Revell. Na obtisky pak použijte kteroukoli změkčovací vodičku, na kterou jste zvyklí nebo s ní máte zkušenost. Nutno dodat, že obtisky vydrží skutečně hodně a při kopírování eliptických tvarů se mi osvědčilo krátké namočení do hodně teplé vody přímo z vodovodu. Pod emblémem Indiána pak trochu prosvítá spodní červený pruh, ale to snadno zaretušujete bílou Agamou. Pak už jen osadíte motor a zalepíte ser-

va. Já jsem použil motor od firmy MP Jet podle návodu a standardní serva EMAX, servo křidélek pak samozřejmě silnější. Zbývá propojit a odzkoušet soustavu regulátor – přijímač – motor a správný pohyb a odezvu pák vysílače. Použil jsem regulátor Swift a baterii Gens Ace 800. Při instalaci různých typů motorů vám pak usnadní práci a přemýšlení soustava zápichů na motorové přepážce. Skutečně se vyplatí drátky bovdenů potřít WD40. Nezapomeňte zkontrolovat výchytky a můžete do vzduchu.

Zima je dlouhá

Takže od otevření krabice do chvíle, kdy na stole v kuchyni stálo letadlo, neuplynula dlouhá doba a vyvstala otázka, co dál. Lítat se nedalo a jak už jsem psal výše, už při výběru modelu jsem si říkal, že se při jeho dokončení pořádně vyřádím. Proto jsem po večerech pátral po fotografiích na netu z nichž bych zjis-

til, jak vypadají popisky na letadle a další detaily. Fotografií oněch dvou skutečných letadel není mnoho a tak se mi podařilo přečíst jen několik popisů na trupu, nebo si je spíše domyslet a doplnit známými *NO STEP, STEP HERE, LIFT HERE* a mým oblíbeným *FUEL 100 OCTANE OR BETTER*. Nicméně jsem celkem s jistotou zjistil, že za kořenem křídla se na přechodu křídla do trupu nachází nápis *MAIN FUEL* (hlavní nádrž) a nad odtokovou hranou křídla na trupu nápis *CAUTION - DISCONNECT ELECTRICAL* (další řádek) *WIRING BEFORE REMOVING WINGS*, upozorňující mechaniky na odpojení elektrického vedení při demontáži křídla. Tyto nápisy jsou z obou stran. Na podvozku, respektive jeho krytech, jsou pak čtyři nápisy *NO STEP*, a to přesně v místech, kam by vás napadlo si stoupnout. Pod kabinou je pak nápis (a stejný jsem použil na svůj model) *WHEELER FIELD* (žlutě) ve druhém řádku a dále už bíle

U.S.ARMY – P-26A, ve třetím A.C. 33-128 a ve spodním čtvrtém pak menším fontem *CREW WEIGHT 300LBS*. Na levé straně za motorem v úrovni žaluzií nápis *STARTER*, je tam ještě něco, ale to jsem na žádné fotce nepřečetl.

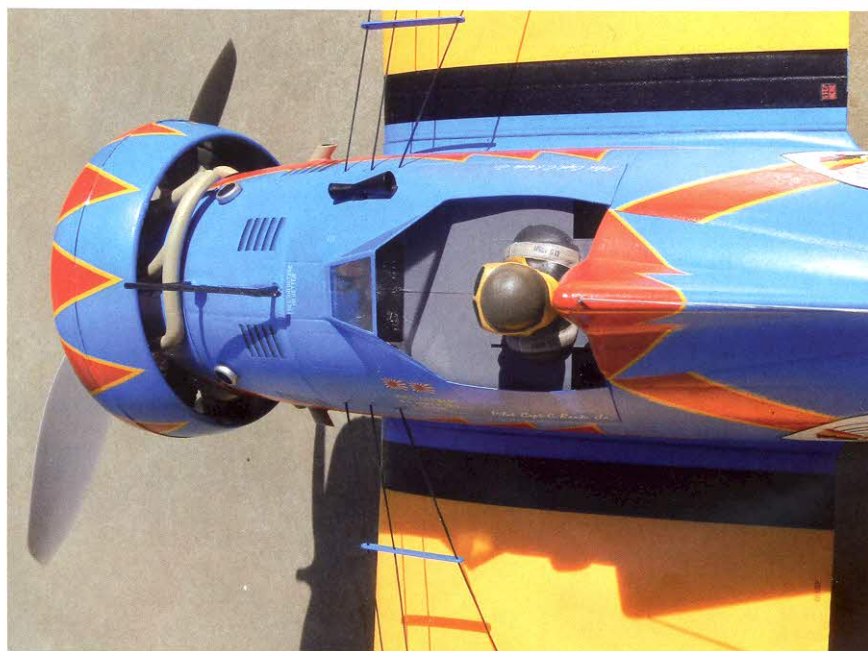
Zbytek je má fantazie a můj osobní marking, včetně čísla 34 a dvou sestřelů v podobě japonských válečných vlajek. Nicméně, pokud někdo ona výše zmíněná letadla navštívíte, nahoďte to! Takže jsem se pustil na počítači do přípravy obtisků. Používám léta s úspěchem program Photofiltre Studio, který je zdarma a zvládne toho opravdu hodně. Takže vznikly obtisky nejen popisek na letadle. Zde jsem použil font Boston Traffic, je volně stažitelný na netu na více webových stránkách. Nebo přímo těch, které mají řadu dalších pod označení Military Stencil. Našel jsem tu i azbuku, která se bude hodit na „Lavočku“. Na počítači jsem se rozjel a protože obtisky tisknu laserovkou (nejlepší je

nějaká profi v copycentrech) na obtiskový arch od Propagteamu, který nestojí málo, tak se snažím plochu zaplnit celou. A tak jsem přidal různá loga Boeing, jmenovku nebo výrobní štítek motoru, a protože je to letadlo s otevřenou kabinou tak i palubní desku, není nic snazšího, než všechny přístroje naházet na vhodný tmavě šedý podklad. Použitelných fotografií palubní desky není na netu mnoho, vlastně téměř žádná, takže zase trochu vlastní fantazie na téma, ale později jsem přišel na to, že dobře by šlo použít jako předlohu palubní desku z papírových vystřihovánek Boeingu P-26, kterých na netu najdete už více. Protože všichni víme, že tisknout bílou je neřešitelný problém, dělám to tak, že barvu pozadí bílého nápisu maximálně přiblížím barvě místa, na které bude obtisk aplikován a pak co nejvíce odstříhnu. Je to trochu alchymie, ale většinou se trefíte. Nakonec jsem tak vytvořil i stíny žaluzií na motoru, je to rychlejší a čistší než to malo-

vat a retušovat. Navíc musí být všechny stejné a každá odchylka je hodně vidět. Jde to pak zase fofrem. Tady byl jediný rozdíl, že jsem použil kus transparentního obtiskového archu, který jsem kdysi koupil omylem, což stínování žaluzií zjemnilo. Pořád ale ještě zbývalo na archu plno místa. V té době jsem už měl slepenou bustu pilota a tvář natřenou tělovou barvou. Najednou jsem dostal nečekanou inspiraci. A jak jsem pilota dokončil, a vlastně i řadu drobností, najdete v rubrice *Z mojí modelářské dílny* (protože i mezi modeláři jsem zjistil, že jde o netradiční řešení).

Dál jsem model doplnil o kompletní výfukový systém, pro toto letadlo tak typický. Posloužily mi dobře tyčky, na kterých se dodávají reklamní balonky, varná konvice a trocha trpělivosti při ohýbání trubiček v horké vodě. Za chvíli se to naučíte, zatlačením trubičky do dna konvice vám vzniknou různé oblouky. Ty pak nařezete,

vyberete různé oblouky a tvary a v podstatě to nejsložitější je za vámi. Celek horního výfukového potrubí přebrousíte, vše jsem dokončil barvou Revell Matt 89. Pokud se nebudete chtít pouštět do složitého horního sběrače výfukových plynů, je z fotografií vidět, že mnoho skutečných letadel mělo jednodušší výfukový systém. V podstatě kolem dokola jednoduché výfuky, jak jsem je ztvárnil na spodní straně letadla. Boční výfuky jsou pak svedeny do trupu letadla, samozřejmě jen opticky, a jejich krátké konce pak opět vycházejí ven po obou stranách trupu. Anténa a její stožár na SOP byla brnkačka. Jenže pro letadlo jsou typické poměrně mohutné a bohaté výplety. Ale horní uchycení výpletů křídla mi stále vycházelo výš než šlo udělat kvůli snímání kabiny. Nakonec je na modelu asi o 1 cm niž než by mělo být. Ale kdo to pozná?!

Na všechny výplety jsem použil pružnou Lycru, koupíte ji snadno v kterémkoli obchodu s korálky. Cívka je asi za dvacku a vydrží vám dlouho. Mohl jsem vybírat jen z černé a bílé a tak jsem zvolil černou. Prý existuje snad i stříbrná, ale na tu jsem ani na netu nenarazil v potřebné tloušťce. Na anténě jsem však vyzkoušel, že vše lze dobře natřít stříbrnou revellkou a pokud nebudete s anténou zacházet jako s prakem, tak to i drží dobře. Lycra má tu výhodu, že lze rozdělit i na jednotlivá vlákna (což jsem pak s úspěchem použil při znázornění výpletů na malinkých papírových modelech). Bezvadně se také lépi vteřňákem.

Co se týče výpletů, tak zase trochu pátrání na netu, tady už to bylo výrazně lepší, takže model dostal téměř kompletní „lano-ví“, pouze mezi podvozkovými bačkorami jsem jedno lano ubral. Všechny průchody lan jsem odměřil a provrtal – nedoporučuji propichování – a zalepil do nich plastové trubičky sloužící jako pouzdra. Ta se přesně kryjí s povrchem křídla i trupu. Lana k výpletu jsou pak pouze dvě, vycházející ze spodku trupu, a jsou zalepena v malých pouzdrech, která mi zbyla ze skoro třicet

let staré stavebnice modelu Sperry Messenger. Věřím, že podobnou drobnost ve svém šrotišti najde každý. Tam je dobré lepit epoxidem, protože odtud budete napínat. Pak musíte sehnat malý korálek kryjící překřížení lan a postupujete dál. Z kousku plastové destičky si zhotovíte stabilizátory lan a v průběhu „šití“ je navlečte na správná místa.

Kryt kabiny je pak na třech místech na každé straně vyseknut průbojníkem. Postupujte rázně, lehce a s ostrým průbojníkem. V trupu jsou opět pouzdra z trubiček a uvnitř jsou protější lanka svázána obyčejnou mašlí, abyste mohli stále křídlo odnímat při přepravě. Já to sice moc dělat nebudu, ale svázání a rozvázání jdou tak rychle jako u vašich bot.

Plastové díly na lankách bude potřeba natřít, na některých fotkách mají barvu dřeva, ale jinde jsou modré. Výrobce bohužel neuvádí kód barvy a tak se nezbývá než trefit. Ta modrá jde, ale žlutá, což někdy na retuše bude třeba, je na zvolení správného odstínu horší. Modrou získáte snadno na paletě smícháním modré barvy Revell Aqua Color Blau 52 s trochou bílé matové Agamy. Tím vznikne i pololesk originální barvy modelu. Bude se vám hodit i na další retuše ran z boje, ale hlavně na vytvoření rámu větrného štítku. Tady nastupuje klasika, papírová lepicí páska – zaschnout a ostrý nůž. Uvidíte, jak tenhle detail vzhled modelu zdvihne. Spojte obtisků nebo retuš červeného markingu pak skvěle zvládá opět Revell Aqua Color 31.

Jaro stále nikde

Teď nastala chvíle, kdy už jsem jen chodil okolo letadla a netrpělivě vyhlížel počasí. Letos jaro stále ne a ne přijít. Tak jsem začal koumat co dál, něco jsem v plánu měl, ale bylo to odkládáno na dobu: když to bude lítat, tak to dodělám... Najednou mě to trklo, moje „Boučačka“ a bez výzbroje? Takže brčka a nalepit je. Tady se ukázala malá nepřesnost umístění válců motoru z výroby. Ale kdybych

vám to neřekl... válce pak dostaly kabely svíček a kulometry typický zaměřovač opět z plastových trubiček, s předním držákem ze zmáčknutého brčka vylitého epoxidem. Jediné na co jsem si netroufl je přední stožár antény, ale není vyloučeno, že po ověření letových vlastností dojde i na něj. Na druhou stranu řada letadel ho neměla, nebo byl v důsledku vývoje vysílaček demontován. Naopak u létajících replik letadla se nachází malá anténa pod trupem. Jak jsem měl v ruce opět plastové trubičky tak jsem umístil na křídlo i trubici rychloměru. V současnosti jsem dokončil funkční pozici světla, pro která jsem vylosoval nové kryty (viz foto) a nahradil tak ty, co jsem doplnil na letadlo původně (ty byly pouze odlity z epoxidu do plastelínové formy). Najednou mě praštil do očí závit unášeče vrtule, vyřešilo to „mačkátko“ ze stříbrné propisky, jehož vnitřek jsem zvětšil a opatřil závitkem. Pokud se mi dostane do ruky vhodný kus hnědočerné hadičky, tak z ní po proříznutí bude ještě koženě obšití kabiny pilota.

Test your guns!

Je nabit! Samozřejmě baterie, a nezbývá než počkat na den, který se bude hodit pro Roll Out téhle Pé dvacetšestky z dílen pana Alferyho. Věřím, že se dočkáme ještě hodně modelů z jeho kreslicího prkna a já hodně takových vlastně přima zim. Další fotografie méj „Boučačky“ si už dnes můžete prohlédnout na stránkách www.alfamodel.cz v galerii. A další již letové, včetně videí, na sebe, nenechají dlouho čekat, věčně totiž „kosa“ bejt nemůže.

Váš

Boeing P-26 Peashooter

Výrobce: Alfa Model, ČR

Typ modelu

- polomaketa letadla

Rozměry

- rozpětí 760 mm

- délka 650 mm

Hmotnost

- doporučená návodem, max. 400 g

- testovaného modelu 374 g

Pohon

- doporučený motor – střídavý o hmotnosti do 45 g

- v test. modelu motor MP Jet

AC 22/7-60 D MK2

- vrtule APC 9x6 SF (není součástí stavebnice)

Ovládané prvky

- směrovka

- výškovka

- křídélka

- motor

Hodnocení

- konstrukce

****/5

- obtížnost stavby

****/5

- opravitelnost

****/5

- letové vlastnosti

(zveřejním po záletu)